

# Burgerschapsvorming

De Hasselbraam en De Kleine Braam



## Inhoud

<b>1. Visie &amp; doelen</b>	<b>3</b>
<b>1.1 Burgerschap binnen Allente</b>	<b>3</b>
<b>1.2 Burgerschap binnen (locatie)</b>	<b>4</b>
<b>1.3 Doelen</b>	<b>5</b>
Kerdoelen	5
Doelen op basis van onze visie en populatie	6
<b>2. Curriculum: inhoud &amp; aanpak</b>	<b>7</b>
<b>3. Klimaat binnen het kindcentrum</b>	<b>8</b>
<b>4. Resultaten en kwaliteitszorg</b>	<b>9</b>
4.1 Resultaten en kwaliteitszorg	9
4.2 Kwaliteitscultuur en professionalisering	9
<b>5. Verbinding</b>	<b>10</b>
<b>6. Bijlagen</b>	<b>10</b>

# 1. Visie & doelen

## 1.1 Burgerschap binnen Allente

In de visie van Allente bieden we één doorlopende ontwikkellijn voor kinderen van 0-13 jaar vanuit één organisatie. Dat doen we vanuit een optimistisch en positief kindbeeld. Dat dragen we uit en daarmee leggen we een basis waarin kinderen en volwassenen het beste toegerust raken om bij te dragen aan een betere samenleving, waarin er plek is voor iedereen. Dat vraagt van ons dat we samen een gedeelde visie hebben op kinderen en hun behoeften. Ook vraagt het dat we onze professionals koesteren en met hen een context creëren waarin iedereen zich welkom voelt.

We handelen binnen Allente op basis van vijf kernwaarden: veiligheid, (zelf) vertrouwen, samen, ontwikkelen en plezier.

We maken onze ambities waar op basis van de volgende leidende principes:

1. *We zien het totale kind*

2. *We handelen vanuit de basisbehoeften van kinderen: Veiligheid, Verbinding, Ontwikkeling en Autonomie.*

3. *We zorgen voor inclusieve begeleiding*

4. *We zijn een krachtige community*

*"It takes a community to raise a child"*

Al van jongs af aan zijn kinderen unieke wezens met eigen kwaliteiten. Vanaf dag één start de levensreis; mooi en ook spannend. Dat gebeurt altijd in een omgeving die daar invloed op heeft. Vaak zijn er ouders en soms ook andere gezinsleden. Er zijn basisvoorwaarden, zoals een plek om te leven en goed voedsel om te eten. Met het ouder worden, groeit ook het aantal mensen in de omgeving van het kind, evenals het aantal verschillende situaties. Alles heeft invloed op die nog onbekende levensreis naar volwassenheid.

Kinderen zijn weliswaar uniek, maar er zijn ook algemene inzichten en gedeelde behoeften. We weten bijvoorbeeld dat de eerste levensjaren wezenlijk zijn voor de fysieke en mentale gezondheid in het latere leven. Gezonde voeding, veilige hechting en veel interactie maken een belangrijk verschil. Ieder kind heeft behoefte aan verbondenheid. Dat is bijzonder belangrijk voor de ontwikkeling van sociaal vaardige kinderen die met zelfvertrouwen in de wereld staan. Kinderen hebben ook een fundamentele behoefte aan ruimte om te groeien in hun autonomie. Dat gaat met vallen en opstaan. Die groei in autonomie helpt kinderen om later in hun reis te ontdekken wie ze willen zijn, wat ze kunnen en willen zijn. Daarbij worden zij geholpen door een sterke behoefte om te ontwikkelen, te leren, te groeien naar een eigenheid die zich geleidelijk ontvouwt. Die kracht is in aanleg onuitputtelijk, zeker als de omgeving dit op een goede manier toerust.

Vanaf het moment dat kinderen bij ons komen, voelen zij en hun ouders zich hartelijk welkom in onze community. De professionals van Allente zijn voor de kinderen nu een belangrijk deel van de omgeving waar hun talenten kunnen groeien. Iedere professional vervult daarbij een belangrijke rol en doet dat op een eigen manier, die past bij zijn uniciteit. Tegelijkertijd is er een herkenbare benadering die past bij Allente. Zo zullen de professionals vanuit verschillende rollen eraan bijdragen dat de kinderen voelen dat ze gezien worden in hun uniciteit én in hun universele behoeften. Dat gebeurt vanuit een grondhouding die aandachtig betrokken en liefdevol is, gevoed door 'de drive' om er alles aan te willen doen om de reis van ieder kind zo goed mogelijk te laten verlopen. Dat legt de basis voor gelijke kansen, waarbij het kind de ruimte ervaart om te spelen, te ontdekken, te leren en te ontwikkelen in relatie tot anderen. Vanuit die veilige basis kan het groeien in veerkracht, weerbaarheid en zelfredzaamheid en zijn de omstandigheden optimaal om zich te ontwikkelen. Voor ieder kind organiseren wij een aanbod dat past bij de eigen reis van het kind.

Burgerschapsvorming heeft voor ons twee belangrijke doelen:

- Het leren over de wereld zoals die nu geordend is en daaraan deel kunnen nemen.
- Het kritisch bevragen van de rechtvaardigheid van die ordening en bijdragen aan het bereiken van een meer rechtvaardige wereld.

Binnen de kindcentra werken we aan de burgerschapsvorming van de kinderen door:

- Het creëren van een open en veilig pedagogisch klimaat.
- Het aanbieden van een burgerschapscurriculum.

De kindcentra zijn een oefenplaats waar kinderen kunnen oefenen met de burgerschapscompetenties. Kindcentra met een inclusieve inslag zijn het meest effectief in het bestrijden van discriminerende opvattingen, in het creëren van een open gemeenschap, in het bouwen aan een inclusieve maatschappij en het bereiken van onderwijs voor iedereen. Door goed aan te sluiten bij de ontwikkelingen in onze moderne samenleving, kunnen wij onze focus houden op wat de toekomst van onze kinderen vraagt. De samenleving waarin wij leven, is zo in verandering dat feitelijke kennis morgen alweer achterhaald kan zijn. Het gaat er dan ook om dat we kinderen uitrusten met vaardigheden die hen helpen in deze snel veranderende tijd om op de lange termijn succesvol te kunnen zijn in het vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt en samenleving.

Binnen burgerschapsvorming is aandacht voor interpersoonlijke en maatschappelijke-politieke competenties. Voorbeelden van interpersoonlijke competenties die aandacht krijgen zijn bijvoorbeeld omgaan met elkaar, inleven in de ander en sociaal-communicatieve vaardigheden. Maatschappelijke-politieke competenties zijn competenties die betrekking hebben op deelname aan de bredere samenleving en de politiek.

Burgerschapsvorming binnen Allente richt zich op het bijbrengen van respect voor en kennis over de basiswaarden en inrichting van de democratische rechtstaat. Daarnaast richten we ons op het bijbrengen van respect voor en kennis over verschillen in onder andere godsdienst, levensovertuiging, afkomst, geslacht, handicap etc. We leren de kinderen over de wereld zoals die nu geordend is en hoe ze hieraan kunnen deelnemen. Tevens leren we onze kinderen hoe zij een kansrijke burger kunnen zijn in de samenleving van de toekomst. Een burger met een eigen, gezonde, kritische blik op de samenleving, een samenleving waaraan zij immers zelf actief bijdragen.

## 1.2 Burgerschap binnen (locatie)

Onze visie luidt: Kinderen groeien op in een steeds complexere, pluriforme maatschappij. Onze locatie vindt het van belang om haar kinderen op een goede manier hierop voor te bereiden. Kinderen maken ook nu al deel uit van de samenleving. Allereerst is kennis van belang, maar daar blijft het wat ons betreft niet bij. Wij vinden het belangrijk dat onze kinderen op een bewuste manier in het leven staan, waarbij ze niet alleen respect hebben voor anderen, maar ook naar anderen omzien. Op de locatie leren wij kinderen daarom goed samen te leven en samen te werken met anderen. Wij willen brede kennis over en verantwoordelijkheidsbesef meegeven voor de samenleving. Wij maken daarom gebruik van de methode Blink (zie bijlage), omdat hierin de burgerschapsdoelen ten volste worden ingezet als onderdeel van het leren over henzelf en de wereld en de Kanjertraining (zie bijlage) voor het sociale aspect. Bovendien zijn de lessen HVO (Humanistische vormingsonderwijs) die wij aanbieden bij uitstek burgerschapsonderwijs (zie bijlage).

Onze ambities (doelen) zijn:

- Wij voeden onze kinderen op tot fatsoenlijke, evenwichtige mensen die respectvol (vanuit duidelijke waarden en normen) omgaan met zichzelf, de medemens en de omgeving.

- Wij voeden onze kinderen op tot personen die weten wat democratie inhoudt en die daar ook naar handelen.
- Wij voeden onze kinderen op tot personen die kennis hebben van en respect hebben voor andere opvattingen en overtuigingen.
- Wij richten ons op de algemene ontwikkeling en we geven onze leerlingen culturele bagage mee voor het leven.

Onze pijlers zijn de basiswaarden, te weten:

- vrijheid van meningsuiting;
- gelijkwaardigheid;
- begrip voor anderen;
- verdraagzaamheid;
- autonomie;
- afwijzen van onverdraagzaamheid;
- afwijzen van discriminatie.

### 1.3 Doelen

#### *Kerdoelen*

De primaire kerndoelen voor burgerschap zijn:

- Kerndoel 36 : De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
- Kerndoel 37 : De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
- Kerndoel 38 : De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Andere kerndoelen die gerelateerd kunnen worden aan Burgerschap zijn kerndoel 34, 35, 39, 47 en 53:

- Kerndoel 34: De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
- Kerndoel 35: De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
- Kerndoel 39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- Kerndoel 47: De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.
- Kerndoel 53: De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die voorbeeldmatig verbinden met de wereldgeschiedenis.

Bij de samenstelling van ons curriculum zullen we de bovenstaande kerndoelen als uitgangspunt moeten nemen. Deze kerndoelen moeten herkenbaar terugkomen in onze lessen.

### *Doelen op basis van onze visie en populatie*

De instroom bestaat meer en meer uit kinderen van meertalige ouders en kinderen met een niet Westerse achtergrond. De achterstandsscore wordt hierdoor hoger. De leerlingen komen in het algemeen uit werkende gezinnen met een gemeleerde sociaal-economische status. De leerlingen komen uit de wijken: Huygenhoek, Rivierenwijk, Zuidwijk en Stad van de Zon. De normen en waarden die wij op onze locatie van belang achten, gelden voor allen, ongeacht herkomst of sociale status. Wij zien op het gebied van burgerschapsontwikkeling hierin geen noodzaak tot differentiatie.

## 2. Curriculum: inhoud & aanpak

Ons locatie heeft een samenhangend burgerschapscurriculum, dat we ook realiseren. Voor de inhoud en aanpak verwijs ik naar de bijlagen van:

Blink geïntegreerd;

Kanjertraining;

HVO lessen;

Burgerschapsvorming op De Hasselbraam.

Het laatste document is geruime tijd geleden geschreven, maar de inhoud is nog up-to-date.

### 3. Klimaat binnen het kindcentrum

Onze locatie heeft een klimaat dat past bij de leerdoelen van ons burgerschap.

Wij zijn een erkende Kanjerschool. Dit houdt in dat we werken vanuit vertrouwen en wederzijds respect. Het sociaal-emotionele welbevinden van de kinderen heeft veel invloed op hun totale functioneren. Onze locatie besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen via de Kanjertraining. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen; dichtbij en verder weg. De ontwikkeling van de groep en de individuele kinderen wordt vastgelegd en tijdens de groepsbesprekingen besproken (leerkrachten en IB'er).

De maatschappelijke ontwikkeling versterken wij door een hechte gouden driehoek kind-ouder-school.

Onze medewerkers zijn van cruciaal belang. Zij hebben onder meer een vormende taak om de kinderen van school op te voeden tot goede burgers. Vanuit deze opdracht vinden we het belangrijk dat kinderen goed met zichzelf en met anderen (dichtbij en verweg) kunnen omgaan. Leraren creëren daartoe een veilig en gestructureerd klimaat waarin kinderen zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen.

Kernwoorden zijn: relatie, competentie en autonomie.

Wij hechten veel waarde aan een positieve en motiverende medewerker, een begeleider die ervoor zorgt dat de kinderen het werk zelfstandig of samen met anderen kunnen doen. Daarbij hanteren we de regels en uitgangspunten van de Kanjertraining en de structuur die binnen de locatie is afgesproken en beschreven zijn in de kwaliteitskaarten.



## 4. Resultaten en kwaliteitszorg

### 4.1 Resultaten en kwaliteitszorg

Onze locatie zorgt ervoor dat de randvoorwaarden voor burgerschapsvorming op orde zijn. Wij evalueren onze aanpak en ons aanbod geregeld. We brengen de ontwikkeling van de kinderen in kaart. Door dit te doen kunnen we onze aanpak en ons aanbod bijsturen en afstemmen op de behoeftes van de kinderen.

- Wat gaat goed en wat vraagt aandacht (locatiebreed, per groep en per leerkracht)?
- Wat gaan we eraan doen: bijstellen van de aanpak, aanscherpen van de doelen of is er iets anders nodig?

We brengen de ontwikkeling van de kinderen in beeld met behulp van:

- o Kanvas en observaties.

We evalueren onze aanpak en ons aanbod daarnaast met behulp van:

- o Teamoverleg en het jaarlijks evalueren van de Kwaliteitskaart.

### 4.2 Kwaliteitscultuur en professionalisering

Onze locatie heeft een kwaliteitscultuur die ondersteunend is aan burgerschapsvorming. We streven kwaliteit na en we zorgen ervoor dat de kwaliteit op peil blijft: we beoordelen de ambities systematisch en cyclisch en op basis van de bevindingen verbeteren of borgen we onze kwaliteit. Van belang is ook dat onze kwaliteitszorg gekoppeld is aan het integraal personeelsbeleid. We streven ernaar dat onze medewerkers competenties ontwikkelen die gerelateerd zijn aan de beleidsterreinen die we belangrijk vinden. Daardoor borgen we dat de locatieontwikkeling en de ontwikkeling van onze medewerkers parallel verloopt.

## 5. Verbinding

Ons kindcentrum heeft de aanpak en het aanbod rond burgerschapsvorming afgestemd op onze maatschappelijke omgeving.

Onze locatie legt systematisch verantwoording af aan de verschillende stakeholders. Onze kinderen informeren we via de leerlingenraad. De ouders ontvangen tweewekelijks een nieuwsbrief en tevens geven we relevante informatie via de website van de locatie. Ook de schoolgids is een belangrijk medium om ouders op de hoogte stellen van zaken die van belang zijn. Vanzelfsprekend informeren we de MR. Daarnaast voeren we gespreken met onze voorzitter CVB.

## 6. Bijlagen

[Blink geïntegreerd](#)

[Kanjertraining](#)

[Kanjertraining analyse burgerschapsvorming](#)

[HVO lessen](#)

[Burgerschapsvorming op De Hasselbraam](#)